

Ta je prebral cesarsko pismo, v katerem se presvitli cesar srečno zahvaljuje za čestitko ter pričakuje, da bo deželni zbor delal na blagor štajarske vojvodine. Cesarski namestnik je povzel besedo, v kateri je prisrčno pozdravil deželni zbor, obljubil, da se hoče ne le samo iz uradnih dopisov poučiti o potrebah prebivalcev, temveč da hoče sam priti v dotiko z ljudstvom ter je obljubil svojo pomoč na blagor naše kronovine. V obče je nagovor cesarskega namestnika napravil dober utis na celo zbornico. Med došlimi predlogami deželnega odbora je najvažnejša ona, da se naj dovoli pobiranje deželnih doklad za prvo polovico l. 1899.

Izvolila sta se 2 zapisnikarja (oba liberalca) in 4 overovatelji: Hackelberg, Kern, Moscon in Žičkar, prebralo se je nekaj interpelacij, ter napovedala prihodnja seja za četrtek ob 10. uri. Ta seja bo tudi zadnja v tem letu. Skoraj gotovo se bo deželni zbor sklical še le meseca majnika k daljšemu zborovanju. Lovsko postavo, kakor jo je lani sklenil deželni zbor, je potrdil presvitli cesar. O tej postavi spregovorimo v eni prihodnjih številkih obširneje.

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Budgetni in nagodbeni provizorij uveljavita se te dni s posebnimi cesarskimi naredbami, jednako kakor se je zgodilo minulo leto. Posebna naredba določevala bo, da sme vlada za dobo šestih mesecev pobirati dosedanje davščine in s temi dohodki pokriti redne stroške. Nadalje se objavi te dni cesarjevo lastnoročno pismo na oba ministrska predsednika, s katerim se za pol leta določa dosedanja kvota, ter nagodbeni provizorij za isto dobo. Lani je bila naredba o provizoriju objavljena za jednako dobo, med tem ko sta bili ostali naredbi uveljavljeni za celo leto.

Koroško. Koroški državni poslanec dr. Steinwender je izstopil iz nemške ljudske stranke. Njemu ne ugaja, da nemški narodnjaki v Gradcu hočejo vedno odločevati o postopanju stranke v avstrijski politiki, vsled česar stranka nima proste roke na vse kraje. Kakor hitro se ne zлага z graškimi kričaci, nankrat se kriči o izdajalstvu. Dr. Steinwender se gabi vedno kričanje, on je trezen mož in bi rad tudi delal. Na zadnjem shodu v Beljaku so ga nekateri nemški radikalni nacionalci

žabnike, kakor si ti! Pa kje bi naj dobil zvestih in zanesljivih poveljnikov, o katerih govoriš?

»Jaz poznam tri in ti so: Tu, Negobin in Minam. Vsi trije so kristijani; kristijani pa ne smejo nikdar biti izdajice!«

»Negobin in Minam so kristijani! In bili so tako pogosto in tako dolgo pri Tidi, pa vendar niso temu največjemu sovražniku kristijanov nič žalega storili! Zdaj sem prepričan, da bi že iz samih političnih oziror naš cesar moral krščansko vero ne le trpeti, temveč jo celo povspeševati. Jaz grem zdaj takoj k cesarju in hočem Hiephovo pripraviti, da stori nagle in odločne korake zoper zaroto. Kmalo boš zopet slišal o meni.«

Filin je pregovoril jetničarja, da je pustil Tuana z Lujem v sobi, v kateri so se dosedaj pogovarjali, da se celo Tuanova mati je smela priti iz ječe in ostati z dečkoma. Srečni in veseli so bili ti trenotki za nje! Franc pripoveduje o spreobrnjenem roparju, ki je pripravljen sprejeti krščansko vero, in vsi se čudijo in veselijo nad čudapolnimi poti božje milosti. O zaroti Franc ni hotel ničesar povedati, da bi svoje matere ne vznemiril. Lu pa je pripovedoval, kako dober je nov cesar in kako se od njega rad da (Nadaljevanje v prilogi.)

hudo napadali, in dr. Steinwender je izjavil: »Rajši sem Slovenec ali pa socijalni demokrat, nego nemški radikalec.« Vsled tega ga sedaj nemški listi hudo napadajo. Danes ima dr. Steinwender v Beljaku zopet shod, in ako mu volilci ne izrečejo sijajnega zaupanja, odločil bo tudi državnozborni mandat.

Solnograško. Solnograški katoliki so imeli katoliški shod. Razpravljalo se je o delavskem, kmetskem in obrtnem prašanju gledé poslov. Kakor se vidi je bil to nekaj shod delavskih stanov. Udeležba je bila velika. Zastopani so bili vsi stanovi, ki so se v krščanski ljubezni živahno udeleževali razpravljanj.

Česko. Nemški poslanci niso hoteli vstopiti v deželni zbor. Dne 27. decembra bi moralo biti posvetovanje vseh nemških čeških poslancev, ali vstopijo v deželno hišo ali ne. Toda nemški radikali se že prej na svojo roko izdali izjavo, da ne pridejo v deželni zbor. Zato so se dne 27. decembra posvetovali o vstopu le liberalci in krščanski socijalisti. Tem sicer ni bilo za izstop, a vsled strahu pred radikali so tudi izjavili, da ne vstopijo v deželni zbor, ker je Nemštvo na Českem vsled nepreklicanih jezikovnih naredb še vedno v nevarnosti. Češki poslanci so potemtakem zborovali sami in vse je šlo gladko.

Goriško. Kakor znano, slovenski poslanci niso hoteli več prihajati v deželni zbor, kajti vlada ni nikdar upoštevala in podpirala njih zahtev. Sedaj pa so Slovenci prišli zopet v zbornico. Gotovo se jim je dalo od vladne strani zagotovilo, da ne bodo zaman hodili v deželno zbornico. Zadnji čas je že res, da se začne vlada bolj opirati na Slovence. Slovenci so Avstriji zvesti, Italijani pa preradi škilijo čez mejo.

Hrvatsko. Poslanec David Starčević, kateri je bil dosedaj v zjedineni opoziciji, je prestopil k »čisti« stranki prava, kateri predseduje žid dr. Frank. Povod temu prestopu je dal neki predlog jednega opozicionalnega poslanca, v katerem je David Starčević zasledil potrjenje sedanje hrvatske nagodbe z Ogrsko. Pri Hrvatih so malenkosti velikega pomena v političnem položaju, a navadno le v škodo hrvatskega naroda.

Ogrska. V državnem zboru se zmeraj nimajo predsednika. Predseduje še vedno starostni predsednik Madarasz. Govori se sedaj večinoma o praznih rečeh. Rok za volitev novega predsednika še ni določen. Ker ogrski poslanci nimajo resnega dela, zaradi tega se med seboj psujejo in razžaljujejo, da se vsaj nekaj o njih govori. Za razžaljenja pa si napovedujejo dvoboje. Zadnje dni se je govorilo o deveterih dvobojih.

Vnanje države.

Nemško. Nemčija je začela brez vsakega vzroka izganjati tuje podanike iz nemške države. Avstrija se je temu krepko ustavila in Thun je zapretil, kakor znano, da bo ravno tako storil z nemškimi podaniki v naši državi. Tudi Rusija je zagrozila, da naneže vse nemške podanike brez usmiljenja čez mejo, ako Nemčija ne ustavi hitro neopravičenega izganjanja. Nemčija se je ustrašila odločnih besed ter res ustavila izganjanje. Proti nemški oholosti je treba odločnosti, in Nemcem upade pogum.

Rusija. God ruskega carja je bil 18. dec. V političnih krogih obuja pozornost dejstvo, da je šel naš cesar v ruski uniformi, z ruskimi redi na prsih, k poslaniku Kapnistu čestitat, kar se doslej še ni zgodilo, in to isti dan, ko je bil avstrijski poslanik v Berlinu v posebni avdijenci pri ruskem carju! Car Nikolaj se je našemu cesarju v presrečni čestitki zahvalil.

Gospodarske stvari.

Kmetijska zadruga v Horjulu na Kranjskem.

(Konec.)

Da je zadruga že v prvem letu svojega obstanka blagonsno delovala, najjasneje priča ugodno letno poročilo, iz katerega naj posameznosti navedem. Denarni promet od 1. aprila do 31. decembra 1897 je znašal 65.728 fl. 19 kr. Nakupili so različnega blaga in sicer fižola 68.820 kg. za 6303 fl. 80 kr., drv 100 sežnjev za 480 fl., pšenice 5000 kg. za 600 fl. 4 kr. otrobov 50.000 kg. za 2450 fl., moke 10.000 kg. za 1752 fl. 40 kr., železa 30.000 kg. za 3279 fl. 39 kr., specerijskega blaga za 1523 fl. 29 kr., manufakturnega blaga za 3531 fl., galanterijskega za 911 fl. 24 kr., koruze 40.500 kg. za 2550 fl., vina 32.800 lit. za 5912 fl. 64 kr., ovsa 1709 kg. za 91 fl. 49 kr., kmetijskega orodja domačega izdelka za 373 fl. 69 kr., prašicev in mesa za 2022 fl. 3 kr. Od tega so prodali do konca leta 1897 fižola 68.790 kg. za 6445 fl. 25 kr., pšenice za 540 fl. 78 kr., otrobov 38.000 kg. za 1560 fl., moke za 1720 fl. 75 kr., železa 20.000 kg. za 2390 fl. 63 kr., specerijskega blaga za 1246 fl. 76 kr., razne drobnine za 100 fl., manufakturnega blaga za 2055 fl. 12 kr., vina 17.780 lit. za 2685 fl. 20 kr., koruze 30.000 kg. za 1420 fl. 90 kr. in drv za 400 fl.

Skupni dobiček znaša za prvo leto 3238 gld. 56 kr. in se tako-le razdeli: pristopnina 230 gld., dobiček pri blagu 2922 gld. 56 kr., dar kranjske hranilnice 50 gld. in nepovrnjeno na železnici 36 gld. Od tega dobička se je plačala nagrada 324 gld., obresti od posojila 145 gld. 22 kr., užitinski davek 335 gld. 56 kr., voznina, dnina, pisarna itd. 1641 gld. 89 kr., obresti in dividenda deležev 104 gld., tako da znaša čisti končni dobiček 687 gld. 89 kr.

To je gotovo lep gmoten uspeh za začetek. Ker ima zadruga svojo lastno hišo, katere vrednost z inventarjem vred presega 4000 gld., je tako sedaj popolnoma samosvoja in ji je nadaljni napredek s tem zagotovljen. Kar so udje pridelali, so takoj spravili v denar: prodali so pridelke zadrugi, katera jih jim je dosti bolje plačala, nego prekupci in sicer ali v denarju takoj, ali pa jim je dala drugo jim potrebno biago v zameno. Zadruga pa je počakala ugodnega časa, da so bile cene dosti visoke, potem pa je pridelke na veliko prodala, n. pr. cele vagone fižola.

Blaga je zadruga naročila naravnost iz tovarnen in od prvih posestnikov, tako da je napravila dvojen dobiček pri tem. Če trgovec kupi od tovarne, ostane njemu dobiček dražje razprodaje. Ljudje pa morajo blago dražje plačevati. Ta dobiček pa je odpadel tu na zadrugo; na vsakega uda nekaj. Udje pa so vsled tega za 10—20 odstotkov ceneje dobivali blago pri zadrugi nego pri trgovcu. Vsak ud ima svoj delež; ta se mu tudi obrestuje in od čistega dobička se dobi svojo dividendo.

Iz tega je jasno, koliko je koristila zadruga Horjulčanom. Že prvo leto, in koliko koristi lahko našim ljudem sploh, kjer si ga bodo ustanovili. V Horjulu se je veliko žganja popilo, dokler se ni ustanovila zadruga, ki toče po ceni pristno vino. Sedaj ljudje zmerno uživajo vino, žganje pa opuščajo. V prvem letu delovanja zadruga se je dac na žganje v Horjulu za 3000 gld. znižal, kar je gotovo vesela prikazen. Če kmet kaj ima, ne more prodati, ali pa mora prodati pod vrednostjo za najnižjo ceno, ako hoče sploh kaj denarja dobiti. In dostikrat mora čakati, da se mu blago še pokvari. V tem oziru so kmetu najboljša pomoč: zadruga. Pri njej lahko udje hitro spravijo v denar svoje pridelke in dobiček, ki ga sicer vtaknejo v žep obilni oderuški židovski prekupci in barantači, ostane zadrugi, to je njenim udom. Zadruga torej drago prodaja pridelke udov in jim dosti

ceneje prodaje blago, v tem obstoji velika korist in važnost zadrug.

Začnimo torej tudi na Štajarskem z ustanavljanjem zadrug, posebno v krajih, kjer so trgovci naši največji nasprotniki in ne hranimo več teh pijavic, ki žive od nas, pa so našega naroda največji sovražniki.

Vino, sadje in poljske pridelke naj pokupijo zadruge, tako bo ostal dobiček med nami. Kjer so pošteni krščanski naši trgovci, jih z zadrugami ne uničimo, temveč oni se zadruga pečaj z nakupovanjem in razprodajanjem na veliko, kjer so pa nasprotniki, tam si pa uredi popolnoma prodajalnico. Dokler ne bomo na lastni zemlji s svojim denarjem sami gospodarili, ne bo boljše ne v gmotnem ne v narodnem oziru. Zadruge, slovenski kmetje, so naša rešitev! Torej povsod na delo! In kmalu se bo obliče naših južnoštajarskih vasij, trgov in mest spremenilo.

Dopisi.

Dunaj. (Odločna beseda.) Ker naši poslanci vsled nagajanja nemških kričarjev ne morejo priti do besede, da bi razkrili v ostrih govorih rane svojega naroda, pomagajo si z interpelacijami. Zopet imamo v rokah interpelacijo vzorno delavnega poslanca J. Žičkarja in tovarišev zastran slovenščine pri uradih v Ptuj in Malinedelji. Glasi se tako: Pravzaprav je samoumevno, da je visoka vlada dolžna, skrbeti pri javnih uradih za napise v jeziku onega ljudstva, za koje so uradi ustanovljeni. Akoravno pa slovenske občine že leta in leta prosijo za to svojo najpriprostejšo pravico, se jim vendar še v mnogih slučajih ta pravica dosledno odklanja. Tako je moral poslanec, ki je spodaj na prvem podpisu, se pred nekaterimi tedni vložiti na različna ministerstva pritožbo okrajnega antopa ptujskega na Štajarskem, kjer se pravi, da je zastop že večkrat prosil za slovenske napise na pečatih različnih c. kr. ptujskih uradov, a da se željam slovenskega prebivalstva dosedaj ni ugodilo, še več, omenjenemu zastopu se na njegove vloge niti odgovorilo ni.

Posebno značilen pa je sledeči slučaj. Občine Radoslavci, Godomerici, Malanledelja, Moravci in krajni šolski svet pri Malinedelji so večkrat zaporedoma vložile prošnjo za slovenske napise pri c. kr. poštenu uradu Malanledelja. Visoko c. kr. trgovinsko ministerstvo je zaukazalo c. kr. poštnemu in brzojavnemu ravnateljstvu v Gradcu, naj se prošnja usliši; in ravnateljstvo je res že l. 1896 naznanilo županstvu v Radoslavcih, da bo se prošnja ugodilo, kadar bo postal tedanji poštni pečat neraben. Pred nekolikimi dnevi pa se je poslal ondotnemu poštnemu uradu novi pečat, a samo z nemškim napisom. Namesto da bi c. kr. poštno in brzojavno ravnateljstvo v Gradcu izvršilo ukaz visokega c. kr. trgovinskega ministerstva in da bi rešilo svojo obljubo, je na ta način zakrivilo le popolnoma opravičeno vznemirjenje med slovenskim prebivalstvom. Te neznozne razmere se morajo odstraniti s tem, da upeljejo vsi javni uradi, ki so ustanovljeni za slovensko ljudstvo, na svojih pečatih, napisih in tiskovinah tudi slovenska imena.

Podpisani si usojajo, vprašati visoko skupno ministerstvo: Ali visoka c. kr. vlada pripoznava pravico slovenskega ljudstva, da zahteva po načelih narodne enakopravnosti, naj se v vseh onih krajih, kjer prebiva slovenski rod, naredijo vsi uradni napisi, pečati, tiskovine v slovenskem jeziku? Ali je voljna, uresničiti naše pravične zahteve, ker vendar pri tem nima nobenih posebnih stroškov? Posebno, ali je visoka c. kr. vlada voljna, ugoditi večkratnim zahtevam v to poklicanih zastopov ter ukazati, da se v Ptuj in pri Malinedelji pri vseh ondotnih c. kr. uradih naredijo napisi v slovenskem jeziku?

Dunaj, 20. decembra 1898. J. Žičkar, dr. L. Gregorec, Robič in tovariši.

Gornja Radgona. (Takšne Nemce mi ljubimo), kakor je bila grofica Wurmbrand, katero smo pokopali na sveti post. Čeravno so nji bile na stečaj odprte vse prijetnosti zemeljskega življenja, vendar se ni dala preslepiti, marveč si je izvolila tiho samoto na svoji grajščini v Zgornji Radgoni. Ona je ljubila Boga, izpolnjevala je vestno božje zapovedi; molitev in spokorna dela so bila njena najljubša opravila na svetu. Ona je ljubila sv. cerkev, izpolnjevala je natančno cerkvene zapovedi; dokler je bila zdrava, ni nikoli izpustila zapovedane službe božje; v cerkvi, najbližje prednjega altara, je imela svoj sedež, kamor je tudi ob delavnih pogosto zahajala ter celi fari Sv. Petra dajala najlepši vzgled lepega vedenja v cerkvi. Sv. zakramente je navadno prejemale vsak mesec po enkrat, izredno tudi večkrat. Postna postava nji je bila sveta. Ona je ljubila sv. Očeta in sploh vso katoliško duhovščino; za sv. Očeta je dala pogosto sv. mašo služiti in domačih duhovnih pastirjev sploh ni drugače imenovala, kakor ljubi duhovni gospodje. Ko ni mogla več v cerkev priti, dala je v grajski kapeli služiti sv. mašo in si na dom prinašati sv. obhajilo. Ona je o vsakem človeku dobro mislila, mu dobro želela, o njem dobro govorila in, če je bil v potrebi in če je bilo v njeni moči, mu tudi dobro storila. Siromakom je bila usmiljena mati. Obče mnenje je, da je ona bila polna krščanskega duha in najboljša dušica v celi fari. Zato njo je pa tudi ljubilo vse, kar je krščanskega pri Sv. Petru in v Radgoni, in se je udeležilo njenega lepega pogreba. Le tisti so izostali, kateri niso imeli časa in katerim je mrzilo njeno pobožno življenje. Družbena dekleta od Sv. Petra so njo spremljala v beli obleki k zadnjemu počitku. Naj v miru počiva! Takšne Nemce mi ljubimo!

Razne stvari.

Domače.

(Veselo novo leto) želimo svojim naročnikom, dopisovalcem in prijateljem. Upamo, da nam bodo vsi oni, ki so se dosedaj zbirali okoli našega lista, bodisi kot naročniki bodisi kot sodelovalci, ostali tudi v prihodnjem letu zvesti in naklonjeni. Le z vsestransko gmotno in duševno podporo se mora povspeti naš list na oni višek, kojega si zasluži po svojem starem, vzvišenem programu: »Vse za vero, dom, cesarja«. Cenjene čitatelje opozarjamo na današnjo listnico upravnštva.

(Mil. knez in škof) so bili včeraj pri otvoritvi deželnega zbora štajarskega. Že zvečer so se vrnili zopet v svoje bivališče.

(Slovenski mora govoriti.) Deželni zbor štajarski se je včerej otvoril. Natančneje poročilo prinašamo na uvodnem mestu. Tukaj moramo omeniti, da niti namestnik niti deželni glavar pri otvoritvi ni izpregovoril niti jedne slovenske besede. Slovenski deželni poslanci naj odločno zahtevajo, da se pri otvoritvi tudi s teh mest sliši slovenska beseda. Kdor hoče biti namestnik in deželni glavar nemško-slovenski vojvodini štajarski, mora tudi nemški in slovenski znati govoriti. Če ne zna, pa se naj uči!

(Iz Gradca) se nam poroča, da se snuje v prestolnici štajarske dežele slovensko-katoliško delavsko društvo. Čim bolj se graški Nemci bojijo Slovencev, tem večji pogum dobivajo naši rojaki. Tako je prav! Le pogumno naprej.

(Kupujte v Mariboru) le pri slovenskih trgovcih, one reči pa, ki jih ne dobite pri slovenskih, pa le pri onih nemških trgovcih, ki imajo tudi slovenske na-

pise. Kjer ni nobenega slovenskega napisa, tje ne zahajajte!

(Nov list.) V Celju je začel izhajati nov list »Slovenska zadruga«. Namen mu je, povspesovati gospodarstveni razvoj med Slovenci. O listu izpregovorimo v prihodnjem letu svoje mnenje.

(Nedeljski počitek.) Spodnještajarska notarska zbornica je vsled prošnje društva slov. odvetniških in notarskih uradnikov vpeljala po notarskih pisarnah delni nedeljski počitek, in sicer, da ima vsak not. uradnik vsako drugo nedeljo prosto, uradne ure pa so ob nedeljah in praznikih sedaj od 9—11 ure. Želeti bi bilo, da bi se nedeljski počitek tudi po odvetniških pisarnah, posebno pa po trgovinah vpeljal, kajti v posvečevanju praznikov smo pri nas še prav na slabem, tako da nas v tem celo prekašajo — židje.

(Zopet obsojen.) Celjski dr. Stepischnegg pritožil se je bil zoper sodbo, s kojo je bil radi razgrajanja obsojen na 200 gld. kazni. Vendar je bil zopet spoznan krivim; kazen se mu je pa vsejedno znižala na 70 gld.

(Iz Št. Petra niže Maribora) nam pišejo: Mnogo duhovnega veselja smo doživeli letošnje leto pri Sv. Petru; obhajali smo srebrno sv. mašo vč. g. župnika, kolikor mogoče slovesno: trenutki posebnega duhovnega veselja pa so bili dnevi sv. misijona, ki so nam ga naš dušni pastir oskrbeli iz hvaležnosti do Boga, ker jim je dal dočakati petindvajsetletnico duhovstva, a tudi v zahvalo župljanom, ki so ob tej priliki pokazali svojo udanost dušnemu pastirju. Sv. misijon sta vodila z zgovorno in navdušeno besedo oo. jezuita Doljak in Vrhovec.

(Zavedne občine.) Vsi občinski odbori v župniji Št. Jurij ob Ščavnici so sklenili, prositi za slovensko vseučilišče in nad-sodišče v Ljubljani ter bodo izročili prošnje svojem drž. posl. V. kuriji, g. J. Žičkarju. Slava vrlim občinam! — V svoji seji 26. nov. je občina Bezovica v Črešnjah na državnih zbor prosila za slov. nad-sodišče in vseučilišče v Ljubljani, in za slovensko uradovanje pri železnicah in poštah!

(Otročja jeza.) Pri Kapeli blizu Radgone se je pred kratkim nekdo tako jezil čez naš list, da ga je javno raztrgal na majhne koščke. Ali je gospod škodil s to smešno jezo sebi na ugledu, ali pa našemu listu, sodbo o tem prepuščamo svojim čislanim čitateljem.

(Sitno vsiljevanje.) Naša nemško-nacionalna tovarišica »Marburger Zeitung« skoro v vsaki številki govori o našem listu in želi, da bi se mi z njo kregali. Toda čeprav smo dobrosrčni ljudje, vendar dragi tovarišici te uljudnosti ne moremo storiti, ker se z listi, ki so na časnikarskem polju le malega pomena in male važnosti, nečemo baviti. »Marburgerca« nam torej naj oprost, da se ne oziramo na njo v svojem listu. Da pa še nadalje polni svoje predale s poročili o našem listu, ji radovoljno dopuščamo.

(Mesto uslužbenca) je prosto pri c. kr. finančnem ravnateljstvu v Mariboru. Plača 300 gld., aktivitetna nagrada 75 gld. pa uradna obleka. Prošnje se naj vložijo pri c. kr. finančnem ravnateljstvu v Mariboru.

(Iz Vojnika) se nam poroča, da je umrl veren in značajan rodoljub Ant. Jošt, po domače Malejen Tonček. N. v m. p.!

(Na železnicah) se bo od 1. januarja naprej računilo le po kronah in vinarjih. Pri pošiljkih se toraj naj zanaprej vrednost naznani le po novi veljavi.

(Kako je Svederc zadrugo osnoval) je poučna prigodba v letošnjem Mohorjevem koledarju. V tem spisu je župnik P. Bohinjec kaj izvrstno opisal ustanovitev in delovanje kmetijske zadruga v Horjulu na Kranjskem, o kateri piše tudi naš list. Berite jo dvakrat, trikrat vsi, ki se zanimete za kmetijske zadruga, katere edine bodo rešile slovenskega kmeta tujega oderuštva in nasilstva.